

**Onderzoeksevaluatie
Fryske Akademy
2009-2014**

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
Fax: +31 (0) 30 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q 0566

© 2015 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

Rapport over de onderzoeksevaluatie van de Fryske Akademy

Inhoud

Voorwoord commissievoorzitter	5
1. De commissie en de gevolgde procedures	7
2. Onderzoeksevaluatie van de Fryske Akademy	9
2A. Korte beschrijving van de beoogde strategie en doelstellingen.....	9
2B. Evaluatie van het onderzoeksinstituut.....	10
Bijlagen.....	17
Bijlage 1: Curricula Vitae van de commissieleden.....	19
Bijlage 2: Bezoekprogramma	24
Bijlage 3: Kwantitatieve data.....	27
Bijlage 4: Uitleg van de SEP-scores (Engelstalig)	31

Voorwoord commissievoorzitter

Hierbij bieden wij onze opdrachtgever, het bestuur van de KNAW, de organisatie waaraan de Fryske Akademy is gelieerd, een verslag aan van onze bevindingen ten aanzien van het wetenschappelijk onderzoek van de Fryske Akademy (FA), in het formaat van het Standard Evaluation Protocol 2015-2021. Dit rapport is gebaseerd op een groot aantal documenten en een *site visit* van twee dagen. Tijdens dit bezoek heeft de commissie tot haar genoegen kunnen vaststellen dat de betrokkenheid en het enthousiasme van het personeel van de Fryske Akademy voor het werk van dit instituut zeer groot is. Dit is een uitstekende basis voor een goede toekomst. Die betrokkenheid en waardering vonden we ook terug bij vertegenwoordigers van de provincie Friesland, een van de twee hoofdfinanciers van de FA, en bij de leden van de Maatschappelijke Adviesraad van de FA.

De commissie heeft met genoegen kunnen vaststellen dat de Fryske Akademy een wetenschappelijke instelling is met kwaliteit en potentie. Het rapport hieronder bevat uiteraard allerlei kritische opmerkingen, maar we hebben al tijdens ons bezoek kunnen vaststellen dat opbouwende kritiek zeer wordt gewaardeerd. We hopen dan ook dat het rapport van de commissie veel vrucht zal dragen voor het werk van de FA in de volgende beoordelingsperiode.

De commissie functioneerde als een uitstekend team, met voortreffelijke onderlinge samenwerking, en het was voor mij dan ook een genoegen deze commissie te mogen voorzitten.

Geert Booij

1. De onderzoekscommissie en de gevolgde procedures

Omvang van de beoordeling

De commissie had de opdracht om de wetenschappelijke kwaliteit en de maatschappelijke relevantie van het onderzoek te evalueren, dat door de Fryske Akademy is verricht in de jaren 2009 - 2014. Ook had de commissie de opdracht om de strategische doelen van de Fryske Akademy en de mate waarin het instituut toegerust is om deze doelen te behalen, te evalueren.

Het was de taak van de commissie om de evaluatie uit te voeren in overeenstemming met het 'Standard Evaluation Protocol 2015 – 2021 for Research Assessment in the Netherlands' (SEP). Dit is gebeurd op basis van de informatie die door de Fryske Akademy is aangeleverd en op basis van gesprekken van de commissie met het management, de onderzoekscoördinatoren, de onderzoekers en promovendi, alsmede met maatschappelijke partners en adviesraden. Op basis hiervan heeft de commissie ook aanbevelingen geformuleerd over de mogelijkheden om de kwaliteit van het onderzoek nog verder te verbeteren.

De commissie heeft op kwalitatieve en op kwantitatieve wijze de kwaliteit van het onderzoek, de maatschappelijke relevantie en de *viability*, de toekomstbestendigheid van de Fryske Akademy, geëvalueerd. Als onderdeel van deze evaluaties heeft de commissie bovendien gekeken naar de kwaliteit van het promovendibeleid en van het beleid t.a.v. de wetenschappelijke integriteit van het onderzoek.

Samenstelling van de commissie

De commissie die de Fryske Akademy heeft geëvalueerd, bestond uit:

- Prof. dr. Geert Booij, Universiteit Leiden (em.), voorzitter;
- Prof. dr. Susan Legêne, VU Amsterdam;
- Prof. dr. Guus Extra, Universiteit van Tilburg (em.);
- Prof. dr. ir. John Nerbonne, Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. Annemieke Galema, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Matthias Hüning, Freie Universität Berlin.

De Curricula Vitae van de commissieleden zijn opgenomen in Bijlage 1.

De commissie werd ondersteund door dr. Barbara van Balen vanuit QANU (Quality Assurance Netherlands Universities), die optrad als secretaris van de commissie.

Onafhankelijkheid

Alle leden van de commissie hebben een onafhankelijkheidsverklaring getekend, die impliceert dat zij de kwaliteit van de Fryske Akademy en haar onderzoeksprogramma op een onpartijdige en onafhankelijke manier kunnen evalueren.

Aangeleverde informatie

De commissieleden hebben de volgende documenten voorafgaand aan het bezoek ontvangen:

- Zelfevaluatie-rapport van de Fryske Akademy, inclusief alle informatie die nodig is volgens het Standard Evaluation Protocol (SEP).
- Kopieën van de beschrijvingen van vijf geselecteerde wetenschappelijke en vier geselecteerde maatschappelijke projecten.
- Diverse documenten op de QANU documentensite zoals een reeks wetenschappelijke artikelen, de midterm review, etc.
- Separaat zijn nog enkele kernpublicaties toegestuurd.

Gevolgte procedures

De commissie heeft de procedure gevolgd die door het Standard Evaluation Protocol 2015-2020 (SEP) is voorgeschreven. Voorafgaand aan de eerste bijeenkomst van de commissie, hebben alle commissieleden onafhankelijk van elkaar een voorlopige evaluatie van het onderzoek geformuleerd. De uiteindelijke evaluatie is gebaseerd op de informatie die door de Fryske Akademy is aangeleverd, op de geselecteerde wetenschappelijke en maatschappelijke projecten en op de gevoerde gesprekken. Deze gesprekken vonden plaats op 16 en 17 november 2015 (zie het programma van het bezoek in Bijlage 2) in Leeuwarden.

Voorafgaand aan de gesprekken, zijn de commissieleden door QANU geïnformeerd over hoe een onderzoeksevaluatie op basis van het SEP-protocol uitgevoerd moet worden. Verder heeft de commissie de voorlopige evaluaties besproken en op basis daarvan een aantal opmerkingen en vragen geformuleerd. Ook heeft de commissie afspraken gemaakt over de procedurele aspecten van de evaluatie. Nadat de gesprekken hadden plaatsgevonden, hebben de commissieleden de uitkomsten onderling besproken. De uiteindelijke evaluatie en de verslaglegging daarvan, is met behulp van e-mailcorrespondentie tot stand gekomen.

Ook voor het toekennen van de scores heeft de commissie gebruik gemaakt van het Standard Evaluation Protocol 2015-2021. De betekenis van de scores is uitgelegd in Bijlage 3.

2. Onderzoeksevaluatie van de Fryske Akademy

Onderzoekspersoneel 18,8 fte (2014)

Beoordeling:	Kwaliteit van het onderzoek:	3
	Maatschappelijke relevantie:	1
	Viability (toekomstbestendigheid):	2

2A. Korte beschrijving van de beoogde strategie en doelstellingen

Introductie

In 1938 heeft de Friese bevolking de financiële middelen bijeen gebracht om de Fryske Akademy op te richten. Sinds die tijd zet de Fryske Akademy (FA) zich in voor het fundamentele en toegepast wetenschappelijk onderzoek naar de Friese taal, geschiedenis en cultuur. De opdracht die de Friese samenleving het instituut bij de stichting meegaf is in 2015 nog altijd leidend.

Het toezicht op het bestuur van de stichting Fryske Akademy wordt uitgevoerd door een Raad van Toezicht. De dagelijkse leiding van de FA berust bij de directeur-bestuurder, die daarin bijgestaan wordt door een managementteam. Er zijn twee adviesorganen: de Wetenschapscommissie en de Maatschappelijke Adviesraad.

De FA is sinds 1990 gelieerd aan de KNAW en maakt deel uit van de institutenorganisatie van de KNAW. De KNAW is verantwoordelijk voor de beoordeling van de wetenschappelijke kwaliteit van de FA.

De lumpsum van de FA wordt gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (via de KNAW) en de Provincie Fryslân. Daarnaast verwerft de FA financiën uit opdrachtonderzoek en onderzoekssubsidies.

Aan het einde van de beoordelingsperiode (2009-2014) heeft de FA haar interne organisatie gewijzigd. De vakgroepstructuur met de vakgroepen Sociale Wetenschappen, Taalkunde en Geschiedenis en Letterkunde is verlaten ten gunste van een open projectorganisatie waarbinnen onderzoeksgroepen in wisselende samenstelling vakoverschrijdend onderzoek verrichten.

Strategie en doelstellingen

De Fryske Akademy doet vooral onderzoek naar de Friese taal, meertaligheid, taalleren en het verleden van Fryslân. De FA maakt het geschreven, gesproken en historisch erfgoed toegankelijk voor wetenschap en maatschappij en ontwikkelt digitale instrumenten en collecties voor innoverend onderzoek. De wetenschappelijke ambities zijn geconceptualiseerd als wetenschappelijk onderzoek in het virtueel taalkundig, historisch en maatschappelijk-cultureel 'Laboratorium Fryslân'. Na 2009 is ingezet op het verder ontwikkelen van digitale tools en corpora, met name HISGIS, taaldatabanken, online woordenboeken en digitale tekstedities. Er zijn nieuwe onderzoekslijnen opgezet, zoals onderzoek naar sociale duurzaamheid en innovatie, onderzoek naar de ontwikkeling van de Friese taal in de tijd en in een meertalige ruimte, onderzoek naar de dynamiek van de Friese identiteit, en onderzoek naar eer, schaamte en boete in middeleeuws Friesland. Het is de ambitie van de FA een topinstituut in Europa te zijn op het gebied van de Frisistiek en voor minderheidstalen.

De FA heeft een sterke profilering op het snijvlak van wetenschap en maatschappij. Vanuit haar expertise wil zij input leveren aan maatschappelijke – en beleidsvragen op het terrein van taal, meertaligheid, onderwijs en sociale duurzaamheid. Zij doet dit door handvatten te bieden voor provinciaal taal- en onderwijsbeleid, mee te werken aan de versterking van het academisch klimaat in Friesland en het *University Campus Fryslân* te helpen uitbouwen.

2B. Evaluatie van het onderzoeksinstituut

Wetenschappelijke kwaliteit

De Fryske Akademy is door haar positie, haar maatschappelijke inbedding en haar onderzoeksoriëntatie een uniek instituut, dat op verschillende gebieden internationaal zeer gewaardeerd onderzoek doet en een grote potentie heeft. De Fryske Akademy laat in de beoordelingsperiode zien dat zij op een positieve wijze invulling geeft aan de onderzoeksagenda. Het valt op dat de FA in haar onderzoeksresultaten bij vakgenoten goed is aangesloten en erkend wordt. De commissie heeft er veel waardering voor dat de wetenschappelijke output van FA breder is dan peer-reviewed (boek)publicaties en ook bestaat uit boeken, documentatie en in het bijzonder databestanden. Het zijn juist de KNAW-instituten zoals de Fryske Akademy die kunnen zorgen voor de blijvende beschikbaarheid van databestanden, woordenboeken en andere bronnen voor wetenschappelijk onderzoek in de humaniora, en deze producten vormen dan ook een belangrijke vorm van wetenschappelijke output. De databestanden en informatiesystemen die door de FA zijn ontwikkeld, zoals het *Wurdboek fan de Fryske taal*, HISGIS en Taalweb, worden ook veel gebruikt buiten de FA en het Friese luik van het Taalportaal dat binnenkort opgeleverd wordt zal een belangrijk instrument worden voor internationaal taalvergelijkend en taaltheoretisch onderzoek. Voor de output in de beoordelingsperiode geldt naar het oordeel van de commissie dat voor sommige publicaties en projecten, zoals tekstedities en bronnenuitgaven, de kwalificatie zeer goed zonder meer gegeven kan worden. Voor de output van de FA als geheel geldt dat de kwaliteit goed is. De digitale producten van de FA, de strategische onderzoeksplannen en de nieuwe structuren die zijn opgezet in de organisatie hebben het potentieel in zich om de output van de FA als geheel snel op het niveau zeer goed te krijgen.

De commissie beoordeelt de kwaliteit van het HISGIS project als zeer goed. HISGIS blijkt een grote waarde te hebben als een onderzoekspodium in opbouw dat instrumenten biedt voor historisch en geografisch onderzoek in heel Nederland. Het onderzoek dat gedaan wordt om HISGIS in te richten en de wijze waarop HISGIS reeds wordt gebruikt in onderzoek is innovatief en leidt tot zeer goede publicaties. De commissie beveelt aan om binnen HISGIS ten aanzien van provenance van data en import/export van gegevensbestanden explicieter te zijn. Ook leent HISGIS zich zeer goed voor meer methodologische en theoretische reflectie op de relatie tussen geschiedenis (cultuur) en ruimte.

De kwaliteit van de projecten op het terrein van geschiedenis is zeer goed. Er zijn enkele excellente publicaties op dit gebied. De commissie was in het bijzonder onder de indruk van het onderzoek en de daaruit resulterende publicaties op het gebied van Oudfries recht dat verbonden wordt met inzichten uit de historische antropologie.

De kwalificatie zeer goed geldt ook voor de kwaliteit van het onderzoek van enkele projecten Taalkunde. Zeer goed is zeker van toepassing voor het woordenboekenproject. Ook laten de taalkundigen zien dat ze flexibel in spelen op nieuwe ontwikkelingen door de inzet in het Taalportaal-project en het internationale spectrum wordt ermee geëntameerd. Hier kunnen ook de recente kwalitatief hoogstaande publicaties over het taalgebruik van Friese jongeren in de sociale media genoemd worden. De internationale betekenis van het project Taalportaal moet uiteraard nog blijken.

Het maatschappelijk belang van het project taalweb is groot en komt ook tot uitdrukking in de samenwerking met externe partners. Het project speelt een belangrijke rol in de plannen van de FA om een expertisecentrum te worden op het gebied van *digital humanities*. Het biedt naar het inzicht van de commissie grote mogelijkheden voor een verbinding met (toegepast) onderzoek.

De projecten op het terrein van meertaligheid hebben een aantal goede publicaties geleverd vanuit de projecten Mercator en Boppeslach. Mercator heeft een indrukwekkend internationaal netwerk en een internationale uitstraling. De documentatie van Mercator is bijzonder waardevol. De wetenschappelijke opbrengst is van goed niveau. Dit project is wezenlijk voor het verder uitbouwen van het internationale netwerk waarbinnen de FA fungeert. Daarbij is Mercator een indrukwekkend voorbeeld van een project dat niet uit het reguliere budget wordt betaald, maar desondanks wel heel belangrijk is voor de FA. Het project Boppeslach is opgezet voor monitoring en evaluatie van een provinciaal onderwijsstimuleringsproject. De wetenschappelijke opbrengst van het project is goed. In beide projecten staat tot nu toegepast onderzoek voorop; de commissie meent dat dit sterker verbonden kan moet worden met het meer fundamentele onderzoek dat plaats vindt in de andere projecten.

Internationaal zou de FA zich nog meer kunnen en moeten profileren om niet alleen qua documentatie, maar ook qua analyse in het wetenschappelijk veld te presteren. Dit is ook benadrukt in het midterm review rapport van 2012 van vier leden van de Wetenschappelijke Commissie van de FA (prof. dr. L. Heerma van Voss, prof. dr. R. van Hout, prof. dr. D. Strijker, prof. dr. F. Weerman). Er zijn wel incidentele publicaties in toptijdschriften, maar het ambitieniveau zou hoger kunnen zijn. Naast monografieën en artikelen in lokale tijdschriften die betekenis hebben in Nederland moet worden gestreefd naar meer publicaties in internationale tijdschriften. De huidige publicatiecultuur komt de zichtbaarheid niet ten goede. Nog steeds is een aanzienlijk aantal van de wetenschappelijke publicaties vooral te vinden in boeken en tijdschriften die min of meer intern worden uitgegeven. Het verdient aanbeveling om een duidelijk plan te maken met een goede publicatiestrategie die sterker de blik naar buiten richt en die tevens een pijler kan worden voor de verwerving van middelen uit de internationale competitie. Naar het oordeel van de commissie kan de zichtbaarheid van de onderzoeksresultaten nog flink verbeterd worden. De homepages van veel medewerkers bijvoorbeeld geven publicaties aan die niet gedownload kunnen worden. Er zou voor zowel de publicaties als de databestanden gestreefd moeten worden naar volledig *open access* en, waar mogelijk, *linked open data*.

Voor het gehele onderzoek van de FA geldt dat nog meer inspanning kan plaatsvinden om het door de vorige commissie gesuggereerde concept van Laboratorium Fryslân nader uit te werken. Het begrip wordt zowel als metafoor gebruikt, als in de betekenis van een taallab. Explicitering van de bedoeling zou meer richting en focus geven aan de onderzoeksstrategie van de Academy als geheel en aan de eigenheid van Fryslân in het bijzonder alsmede aan de

verbondenheid met stakeholders die in dit perspectief acteren (andere kennisinstellingen, overheden en bedrijfsleven).

De thema's Identiteit en meertaligheid en Taal in ruimte en tijd zijn naar het oordeel van de commissie een goed uitgangspunt voor een gemeenschappelijke wetenschappelijke focus van de Fryske Akademy. Zij heeft echter deze thema's nog onvoldoende zien terugkomen in de output in de beoordelingsperiode. Hetzelfde geldt voor de beoogde interdisciplinariteit in het onderzoek: het merendeel van de publicaties was nog disciplinair georiënteerd.

De ingevoerde projectenstructuur biedt een goede voorwaarde om meer interdisciplinair onderzoek mogelijk te maken. De commissie beveelt aan om daar de komende periode op in te zetten. In het strategisch beleidsplan 2015-2020 is een heldere en interessante visie op het onderzoek naar Taal in tijd en ruimte en in Taalleren en meertaligheid geformuleerd. De commissie kijkt met belangstelling uit naar verdere realisatie van dit plan.

Maatschappelijke relevantie

De Fryske Akademy is uit de Friese samenleving ontstaan en onderhoudt daarmee nog steeds nauwe banden. In haar zelfevaluatie-rapport omschrijft zij dat de FA een sterke profilering nastreeft op het snijvlak van wetenschap en maatschappij. In het strategisch beleidsplan 2015-2020 noemt de FA haar ambitie om een nauwe verwevenheid van valoriserend en fundamenteel onderzoek te bereiken. Naar het oordeel van de commissie biedt de nieuwe organisatiestructuur een uitstekende basis om dit doel te realiseren. De FA bereikt deze verwevenheid door handvatten te bieden voor provinciaal taal- en onderwijsbeleid, mee te werken aan de versterking van het academisch klimaat in Friesland en de UCF te helpen uitbouwen tot een netwerkorganisatie die masteronderwijs versterkt en promotieonderzoek bevordert.

Tijdens de gesprekken met de commissie evalueerden de verschillende stakeholders de waarde van de Fryske Akademy en de kwaliteit van haar producten voor het maatschappelijk gebruik zeer hoog. In het bijzonder is de nauwe betrokkenheid van de provincie Fryslân bij het werk van de FA zeer positief. Dat de provincie zo ruimhartig aanwezig is en er zoveel goodwill is bij de provincie, is een erkenning van het grote maatschappelijk belang van de FA. Het feit dat de FA verschillende (financiële) stakeholders (Provincie en KNAW) dient kan op basis van de samenwerking in de evaluatieperiode, ook in de toekomst een positieve uitwerking genereren.

De grote waarde van het werk van de FA voor de samenleving komt ook tot uitdrukking in de honderden donateurs (1357), de sterke betrokkenheid van de leden (310) bij het werk van de FA en de inzet van vrijwilligers in de *wurkferbannen*.

Onderzoekers van de FA delen hun bevindingen voortdurend. Er worden vele en druk bezochte publiekslezingen gehouden en er verschijnen regelmatig 'populariserende' publicaties van de hand van FA medewerkers.

De maatschappelijke kwaliteit van de Fryske Akademy kan uitgedrukt worden in sociale (professionele interacties), culturele (publieke interacties) en economische opbrengst (private interacties). Deze drie vormen tezamen "de toegevoegde waarde die ontstaat door de verbinding van onderzoek met de maatschappelijke praktijk, die gebaseerd is op productieve

interactie, en die complementair is aan de wetenschappelijke kwaliteit” (CWTS). De maatschappelijke relevantie kan beoordeeld worden door te kijken naar:

- onderzoeksproducten voor maatschappelijke doelgroepen ((beleids)rapporten, artikelen in professionele tijdschriften, datasets, software tools, ontwerpen, lezingen, tentoonstellingen);
- het gebruik van onderzoeksproducten door maatschappelijke groepen (onderzoeksfaciliteiten, samenwerkingsprojecten, contractonderzoek);
- vormen van erkenning door maatschappelijke groepen (zoals prijzen, funding, staf betaald door maatschappelijke groepen, lidmaatschap van burgerlijke adviesorganen).

FA doet het op alle drie de fronten zeer goed. Dit is niet recent van de grond gekomen, maar is in feite al sinds de oprichting van de Akademy een integraal onderdeel van haar identiteit.

Naar aanleiding van de gesprekken tijdens het locatiebezoek adviseert de commissie om vanaf het begin onderzoek zo te concipiëren dat zowel het wetenschappelijk als maatschappelijk belang meegenomen wordt door van meet af aan samen te werken. Dit is bijvoorbeeld van belang voor het project Taalsurvey. De uitgangspunten en de projectstructuur moeten meteen dusdanig worden geformuleerd dat de uitkomsten van de survey ook als basis voor wetenschappelijk onderzoek kunnen dienen.

Het viel de commissie op dat op het terrein van onderwijs, enerzijds wel al samenwerking aanwezig is met UCF, ofwel de elfde faculteit van de RUG, maar dat er slechts een beperkte samenwerking is met de (leraren)opleidingen aan de hogescholen, terwijl hier de docenten worden opgeleid die ook het Fries zullen doceren aan de volgende generaties.

Verder zou de commissie willen adviseren meer aandacht te hebben voor de ‘grote verhalen’ over Friesland. Publicaties, die op een groter publiek gericht zijn, hebben soms te sterk een louter academische uitstraling, en zouden vlotter geschreven kunnen worden. ‘Grote verhalen’ versterken ook Laboratorium Fryslân.

Toekomstbestendigheid

Het strategisch beleidsplan 2015-2020 is een voortreffelijk beleidsstuk, en laat zien dat de FA zelf beseft wat er nodig is. De commissie is er van onder de indruk hoe de suggesties uit de midterm review zijn opgepakt door de FA en is ook zeer onder de indruk van de vele ideeën voor nieuwe onderzoek. De FA heeft een solide financiële basis met de lumpsum die zij ontvangt van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Provincie Fryslân, en heeft laten zien dat zij zeer goed in staat is om opdrachten en subsidies te verwerven voor het uitvoeren van onderzoek.

Naar het oordeel van de commissie is de Fryske Akademy zeer goed uitgerust voor de toekomst, zij het dat er in de samenstelling van het personeelsbestand dringend iets moet veranderen.

De organisatorische herstructurering van de afgelopen jaren is voor de FA positief verlopen. Er heeft hernieuwing in de governance structuur plaatsgevonden door de afbouw van vakgroepen en omzetting in een open projectenorganisatie. Hoewel de resultaten van die herstructurering nog niet ten volle zichtbaar zijn is de commissie er van overtuigd dat deze zal leiden tot innovatie, interdisciplinariteit en verhoging van de wetenschappelijke en maatschappelijke kwaliteit van het onderzoek. Aandacht is nodig voor de verdere

implementatie van de projectmatige aanpak, en ook voor het goed regelen van doorlopende, niet-projectmatige, werkzaamheden, zoals het in stand houden van woordenboeken.

De huidige *governance structure* is naar het oordeel van de commissie adequaat. Er zijn naast de Raad van Toezicht een Wetenschapscommissie en een Maatschappelijke Adviesraad. Dit lijkt veel, maar ieder van die organen blijkt een eigen rol te hebben, en de leden ervan versterken de betrokkenheid van wetenschap en maatschappij bij het werk van de FA.

Door de recente verbouwing beschikt de FA over uitstekende huisvesting. De open ruimtes en de transparantie in het gebouw zullen de samenwerking tussen de verschillende stafleden en disciplines bevorderen en dragen in die zin bij aan de strategische doelen van de FA. Ook de ligging naast Tresoar is gunstig.

De FA heeft goud in handen: ze beschikt over unieke data, er zijn heel veel instrumenten aanwezig en ze heeft een loyale, duurzame band met haar omgeving. De FA heeft grote ambities en rijk geschakeerde expertises. De commissie mist echter een prioritering van de verschillende onderzoeksthema's, die gezien de beperkte menskracht wel nodig is. Het ligt voor de hand die prioritering te zoeken in het vooropstellen van de thema's Meertaligheid en identiteit, en Meertaligheid en onderwijs. Het thema Taal, ruimte en cultuur past daar goed in en laat zich gemakkelijk verbinden aan de historische invalshoek. De commissie adviseert voort te bouwen op de kracht van de bestaande voorzieningen, de sterke projecten, de daarbij behorende infrastructuur te consolideren en van daaruit te vernieuwen.

De commissie heeft gezien dat er serieus werk wordt gemaakt van personeelsbeleid, dat er maatregelen zijn genomen om het personeelsbestand te verjongen. Het is een hele goede ontwikkeling dat de FA nu een aantal promovendi in huis heeft. Naar het oordeel van de commissie zal dat positieve effecten hebben op de vernieuwing van het onderzoek. Er is echter meer nodig op het gebied van talentbeleid, namelijk om de wetenschappers een perspectief te bieden en te streven naar een evenwicht tussen behoud en mobiliteit van wetenschappelijk talent. De commissie adviseert er voor te zorgen dat alle projectleiders kunnen uitgroeien tot PI (Principal Investigator), zodat zij de mogelijkheid krijgen zich internationaal te profileren op hun eigen vakgebied en onderzoek.

Het beleid van de FA om via bijzondere leerstoelen voor senior onderzoekers een goede verbinding te creëren met universiteiten heeft de hartelijke instemming van de commissie.

Hoewel er goede redenen zijn voor de huidige verhouding binnen de staf tussen wetenschappelijk en ondersteunend personeel, meent de commissie dat wellicht een aantal 'ondersteunende' taken inhoudelijker en daarmee ook meer onderzoeksgericht geformuleerd zouden kunnen worden. Dat geldt met name voor de ICT-ers.

De man-vrouw verhouding in de vaste wetenschappelijke staf van het FA is helaas nog steeds zeer zorgelijk. De commissie is van mening dat de eenzijdige samenstelling van het wetenschappelijk personeel zeer slecht is voor de organisatie. Er moeten concrete maatregelen genomen worden om op korte termijn al meer vrouwen aan te trekken: het natuurlijk verloop onder de vaste staf kan worden aangegrepen om de opgevallen plaatsen te bezetten met vrouwelijke wetenschappers. Op langere termijn moet het doel zijn om de onevenwichtigheid in het personeelsbestand weg te werken, met name in de hogere echelons van het wetenschappelijk personeel.

De FA heeft een groot probleem met de ICT ondersteuning van het wetenschappelijke werk, zowel in de documentatie als in de zuiver wetenschappelijke en maatschappijgerichte

projecten. Goed datamanagement is van eminent belang voor een instituut als de FA. Dit punt kwam keer op keer in gesprekken met projectleiders, directie, wetenschapscommissie en adviesraad terug. Zorgelijk is ook in dit verband dat er nog niet kon worden aangesloten bij CLARIAH. FA wil op het gebied van ‘digital humanities’ en het ontwikkelen van tools internationaal scoren, maar dat zal met de huidige ICT-infrastructuur niet lukken. De commissie is ervan onder de indruk hoeveel desondanks gerealiseerd kon worden. Maar het onderhoud van de bestaande faciliteiten is nu al kwetsbaar voor verschillende onderdelen. Als men de FA met instituten zoals het Meertens-instituut of het Institut für Deutsche Sprache (Mannheim) vergelijkt, ziet men een gevaarlijke onderbezetting van de ICT afdeling. De commissie wil zich niet aanmatigen te zeggen hoe de FA dit probleem moet oplossen, door meer structureel (formatief) ruimte vrij te maken, door een langdurig contract met een privé aanbieder, met het aantrekken van ICT-vaardige promovendi, of door samenwerking met andere lokale instellingen of KNAW instituten. Maar het probleem is urgent. Het bedreigt niet alleen het overeind houden van bestaande voorzieningen, bijvoorbeeld het bij de tijd houden van software als standaarden en formaten veranderen, en het voorzien van adequate metadata in het kader van Clarin. Het bedreigt ook verdere ontwikkelingen zoals het aantrekken van projecten, het verkennen van projectmogelijkheden, het optreden als serieuze partner in samenwerkingsverbanden, en zelfs het aantrekken van personeel dat een adequaat niveau van ICT ondersteuning verwacht.

Het zou nuttig kunnen zijn om na te denken over de positie van de ICT-ers, zodat zij deel uit maken van onderzoeksprojecten en/of de werving te richten op professionele *data scientists*.

De commissie dringt er kortom zeer op aan, dat er binnen de FA op korte termijn een duidelijk ICT-beleid wordt ontwikkeld en de ICT-expertise versterkt wordt.

Promovendibeleid

Er zijn in de periode 2009-2014 door de FA tien promovendi aangetrokken, de promotie van tenminste vier is vertraagd of verdaagd. De voortgang en tijdige afronding van promotietrajecten verdient enige aandacht.

Promotieprojecten zijn uitermate geschikt voor vernieuwing en verjonging van het onderzoek. Promovendi zijn bij uitstek de uitdrukking van het talentbeleid van de kennisinstelling.

De promotieplaatsen zijn weliswaar individuele plekken, maar de promovendi zelf blijken goed geïntegreerd in de FA en ook in de promotieprogramma's van de betrokken universiteiten.

Het zou naar het inzicht van de commissie mogelijk moeten zijn voor FA om het aantal promovendi nog te verhogen door meer beroep te doen op tweede-geldstroomsubsidies.

Wetenschappelijke integriteit

De FA volgt de Nederlandse gedragscode en de regels van de KNAW inzake integriteit. De promovendi krijgen aan de betrokken universiteiten cursussen over wetenschappelijke integriteit. Wetenschappelijke integriteit zou bij de FA hoog in het vaandel moeten staan, specifiek met betrekking tot het beheer van de databestanden en de toegankelijkheid van de

data. Zoals eerder gesteld zou de toegankelijkheid van publicaties en data nog verbeterd kunnen worden, de commissie vraagt daar blijvende aandacht voor.

Aanbevelingen

Internationaal zou de FA zich nog meer kunnen en moeten profileren, zeker nu de opdracht opgepakt is om niet alleen qua documentatie, maar ook qua wetenschappelijke beschrijving en theorievorming op internationaal niveau te presteren. In beide velden kan de internationale zichtbaarheid beter.

Voor het gehele onderzoek van de FA geldt dat nog meer inspanning kan plaatsvinden om het door de vorige visitatiecommissie gesuggereerde concept van het Laboratorium Fryslân te realiseren, waarbij de thema's Identiteit en Meertaligheid nadrukkelijk als uitgangspunten zouden kunnen gelden. Dat zou meer richting en focus geven aan de onderzoeksstrategie van de Akademy als geheel en de eigenheid van Fryslân in het bijzonder. Een duidelijke prioritering van de vele plannen en ambities lijkt daarvoor noodzakelijk.

De *University Campus Fryslân* biedt goede mogelijkheden om de samenwerking met de RUG en andere Nederlandse universiteiten te verstevigen en het onderzoek in Friesland te versterken.

De ingevoerde projectenstructuur biedt een goede voorwaarde om meer interdisciplinair onderzoek mogelijk te maken. De commissie beveelt aan om daar de komende periode op in te zetten, met inachtneming van de ambitie projectleiders PIs te laten zijn, zodat dit aspect van het onderzoek sterker ontwikkeld wordt.

Het verdient aanbeveling om een duidelijk plan te maken voor een goede (*open access*) publicatiestrategie met een mix van peer-reviewed tijdschriftartikelen en peer-reviewed boeken, bij internationaal vooraanstaande uitgevers. De publicatiestrategie zou de blik sterker naar buiten moeten richten en tevens benut kunnen worden voor de verwerving van middelen uit de internationale competitie.

De commissie adviseert om vanaf het begin opdrachtonderzoek zo te concipiëren dat zowel het wetenschappelijk als maatschappelijk belang meegenomen wordt door van meet af aan de juiste uitgangspunten te formuleren om de doelstelling van de samenwerking te verwezenlijken.

De commissie beveelt aan meer aandacht te hebben voor de 'grote verhalen' over Friesland. Publicaties zouden met een grotere 'urgentie' geschreven kunnen worden zodat zij voor een groter publiek aantrekkelijk zijn en een bijdrage leveren aan *Laboratorium Fryslân*.

De problemen met de ICT-ondersteuning van de projecten van de FA zijn zeer urgent. Het zou nuttig kunnen zijn om na te denken over de positie van de ICT-ers, zodat zij deel uit maken van onderzoeksprojecten en/of de werving te richten op professionele data scientists. De commissie dringt er op aan, dat er binnen de FA op korte termijn een duidelijk ICT-beleid wordt ontwikkeld en de ICT-expertise versterkt wordt.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula Vitae van de commissieleden

Geert Booij (1947) is emeritus-hoogleraar ‘Morfologie en het lexicon’ aan de Universiteit Leiden. Hij studeerde in Groningen, waar hij in januari 1971 cum laude afstudeerde in de Nederlandse Taal- en Letterkunde en Algemene Taalwetenschap. Hij werkte 10 jaar bij de vakgroep Nederlandse Taalkunde van de Universiteit van Amsterdam, en promoveerde daar in 1977. Hij was van 1981-2005 hoogleraar Algemene Taalwetenschap aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Zijn onderzoek richt zich op de organisatie van lexicale kennis en de structuur van woorden. Hij publiceerde een groot aantal artikelen in Nederlandstalige en internationale tijdschriften over de fonologie en morfologie van het Nederlands, in het bijzonder over Germaanse en Romaanse talen en het Pools.

Van hem verschenen vier boeken bij Oxford University Press: *The Phonology of Dutch* (1995), *The morphology of Dutch* (2002), *The Grammar of Words* (2005, 20123, en *Construction Morphology* (2010). Hij is oprichter en redacteur van het tijdschrift *Morphology* (1988 -)

Geert Booij was actief als academisch bestuurder in verschillende gremia van NWO, decaan van de Fac. Letteren van de VU (1988-1991, 1998-2002), decaan Fac. Letteren van de Universiteit Leiden (2005-2007), en was en is betrokken bij diverse wetenschappelijke organisaties en commissies. Diverse malen was hij lid van visitatiecommissies voor onderzoek en onderwijs.

Geert Booij was gasthoogleraar in Christchurch (Nieuw-Zeeland), Harvard University en de Freie Universität Berlin. Hij kreeg in 2011 de Forschungspreis van de Alexander von Humboldtstiftung, is lid van de Academia Europea, en erelid van de Linguistic Society of America.

Op zijn homepage is nadere informatie te vinden: <http://geertbooij.com>.

From 1981-2011, **Guus Extra** has hold the Chair of Language and Minorities at Tilburg University, the Netherlands, in the School of Humanities, Department of Culture Studies. From 1998–2008, he was Director of Babylon, Centre for Studies of the Multicultural Society. Guus Extra has an extensive record in research and publications on second language acquisition, first language use/maintenance/loss by immigrant minority groups, and multilingualism and education, both at the national (Dutch) and the European level. He also has an extensive record in coordinating research in these domains at both levels. He was a member of the steering committees for the Dutch Science Foundation Programme on Multilingualism and Minorities in the Netherlands (1988–1994) and for the DSF Programme on The Multicultural and Pluriform Society (1998–2002). He was also a member of the international management team for the European Science Foundation Programme on Second Language Acquisition by Adult Immigrants (1982–1988) and coordinator of the Multilingual Cities Project funded by the European Cultural Foundation (1998–2004). From 1982, he supervised 37 successfully defended dissertations and acted as a referee of research proposals and grant applications for the Dutch Science Foundation (NWO), the Dutch Royal Academy of Sciences (KNAW), the Flemish Science Foundation (NFWO), the European Science Foundation (ESF), and the South Africa – Netherlands Research Programme on Alternatives in Development (SANPAD). He spent sabbaticals in the non-European English-dominant immigration contexts of the USA (Stanford/California, 1978/1979), South Africa (Durban/Kwazulu Natal, 1997), and Australia (Melbourne/Victoria, 2006). He has given conference keynotes, guest lectures, seminars or workshops in each of these three countries, in 17 European countries, in Morocco and in Japan.

Key publications

- Extra, G. & K. Yağmur (Eds.) (2012). *Language Rich Europe. Trends in Policies and Practices for Multilingualism in Europe*. British Council/Cambridge University Press. To be made available in 20 languages at LRE website.
- Extra (2010). Mapping linguistic diversity in multicultural contexts. In *Handbook of Language and Ethnic Identity* (second edition), J.A. Fishman & O. Garcia (eds.), Oxford: Oxford University Press, 107-122.
- Extra, G., M. Spotti & P. Van Avermaet (Eds.) (2009). *Language Testing, Migration and Citizenship: Cross-National Perspectives on Integration Regimes*. London: Continuum.
- Extra, G. & D. Gorter (Eds.) (2008). *Multilingual Europe: Facts and Policies*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Barni, M. & G. Extra (Eds.) (2008). *Mapping Linguistic Diversity in Multicultural Contexts*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter.
- Extra, G. & K. Yağmur (Eds.) (2004). *Urban Multilingualism in Europe: Immigrant Minority Languages at Home and School*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Extra, G. et al. (2002). *De Andere Talen van Nederland: Thuis en op School*. Bussum: Coutinho.
- Extra, G. & D. Gorter (Eds.) (2001). *The Other Languages of Europe. Demographic, Sociolinguistic and Educational Perspectives*. Clevedon: Multilingual Matters.
- Extra, G. & J.J. de Ruiter (Eds.) (2001). *Babylon aan de Noordzee. Nieuwe Talen in Nederland*. Amsterdam: Bulaaq.

Overview of publications

<http://www.tilburguniversity.edu/nl/webwijs/show/?uid=guus.extra>

Quotation, linked to Language Rich Europe Project

“Periodically collected nation-wide data on language diversity will create increasing challenges to any monolingual mindset in multicultural societies and will function as agent of change in responding to multilingualism in any society.”

Dr. Annemieke (J.B.E.) Galema

Phd in Social Economic History (University of Leiden) : Frisians to America 1880-1914 ;
With the Baggage of the Fatherland (Groningen, 1996)

Fields of Expertise: Valorisation of Research, Research Management, Knowledge Transfer, Liaison, Business Development for Knowledge Institutions, Contract Research, Regional Development, European Research Financing, Building of Research Consortia, Innovation and Research; Socio-Economic History of the 19th and 20th Century, International Migration.

Qualifications: skills in research management, innovative project development.

Summary of recent work experience:

- 2012-today: Director of Research & Valorisation University of Groningen
- 2014-today: Member of the Valorization Steering Committee of Radboud University Nijmegen
- 2012-today: Management team Consortium for Valorisation & Entrepreneurship (CVO)
- 2010-2012: Director of the Transfer & Liaison Groep, the Valorisation Center of the University of Groningen.

- Regional expertise in innovation:
 - 2015: member of the Regional Committee for EFRO (EU Structural Funds)
 - 2010: member of the Board to develop the city of Leeuwarden as future European cultural capital (2018). Result: this will be.
- 2010-today: member of the board of the Technology Center Northern Netherlands (TCNN)

Prof. Dr. Matthias Hüning Freie Universität Berlin. Institut für Deutsche und Niederländische Philologie www.matthias-huening.de

sinds 10/2000: hoogleraar Nederlandse taalkunde, Institut für Deutsche und Niederländische Philologie, Freie Universität Berlin

1995 – 2000: wetenschappelijk medewerker, Institut für Germanistik/Nederlandistiek, Universität Wien

1990 – 1995: wetenschappelijk medewerker, vakgroep Nederlands, Rijksuniversiteit Leiden

1982 – 1989: studie Duitse taal- en letterkunde en Nederlandse taal- en letterkunde in Bonn, Köln & Leiden

Onderzoek: Contrastieve taalkunde (vooral Nederlands-Duits), morfologie, historische taalkunde, sociolinguïstiek

Administratie: ‘Fachbereichsrat’ (faculteitsraad) van het ‘Fachbereich Philosophie und Geisteswissenschaften’ (FU Berlin, 2001-2007 en sinds 2014); vice-decaan voor onderwijs van het ‘Fachbereich Philosophie und Geisteswissenschaften’ (FU Berlin, 2003-2006); presidium van FU Berlin (onderwijs, implementatie van Bologna, 2006-2007); bestuur van het ‘Interdisciplinair centrum voor Europese talen’ (sinds 2005, sinds 2012 als voorzitter); bestuur van de ‘Internationale Vereniging voor Neerlandistiek’ (sinds 2015); lid van diverse benoemingscommissies (FU Berlin, ook als voorzitter)

Organisatie van diverse workshops en grote internationale congressen, o.a.:

Sociolinguistics Symposium 19: Language and the City (2012)

Sixth International Contrastive Linguistics Conference (2010)

Onderzoeksevaluatie voor o.a.:

Deutsche Forschungsgemeinschaft (DFG), Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD), Alexander von Humboldt-Stiftung, Thyssen-Stiftung, Zentrale Evaluations- und Akkreditierungsagentur (ZEvA)

Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), Fonds Wetenschappelijk Onderzoek – Vlaanderen (FWO), Fonds National de la Recherche Scientifique (FNRS), The Leverhulme Trust

Reviews voor diverse tijdschriften, waaronder:

Journal of Germanic Linguistics, Studies in Language, Languages in Contrast, Morphology, Nederlandse taalkunde, Tijdschrift voor Nederlandse taal en letterkunde

Susan Legêne (1955), professor of political history, Vrije Universiteit Amsterdam, with research foci on contemporary history (European imperialism, colonialism and decolonisation in comparative perspective), Migration histories, Cultural heritage & political practices, as well as developments in e-humanity’s methodology and philosophy of history.

For list of publications and CV see: <http://www.let.vu.nl/en/staff/s.legene>

Susan Legêne is President of the Royal Netherlands Historical Society KNHG (2013-); President of the Learned Society KITLV (2011-); and member of both the KNAW Humanities Council and the scientific advisory board of NIOD. Among other recent services to the academic community are: member of the Netherlands National Committee for Unesco (2008-2013); member of the committee for the drafting of a Dutch canon of history and culture (2006-2008), participation in the scientific advisory board of the Virtual Knowledge Studio (KNAW). She also participated in the evaluation of the Art and Culture-programmes at Dutch Universities (2013-15). Prior to her position at the Vrije Universiteit, Susan Legêne has been the Head of the Curatorial Department at the Tropenmuseum in Amsterdam (1997-2008) and a professor of cultural history of the Netherlands, for the Royal Antiquities Society KOG, at the University of Amsterdam (2004-2008).

Most important research projects and programmes (see also the research portal Global History and Heritage in a Post-Colonial World):

BiographyNET - From the Biography Portal of the Netherlands to a Virtual Society of People Past and Present. Researchproject The Netherlands E-science Centre/VU/Huygens ING Instituut. (Oktober 2012-2016) <http://www.biographynet.nl/>

Agora: Creating the Historic Fabric for and Providing Web-enabled Access to Objects in Dynamic Historical Sequences. (NWO-Catch project 2009-2013).

Sites, Bodies and Stories - The dynamics of heritage formation in colonial and postcolonial Indonesia and the Netherlands. (NWO Cultural Dynamics programme 2008-2012). See also: <http://www.ghhpw.com/sbs.php>

PhotoCLEC: Photographs, Colonial Legacy and Museums in Contemporary European Culture (2010-Jan. 2012). HERA JRP. See also: <http://photoclec.dmu.ac.uk/>

PhD supervision: 7 PhD degrees awarded between 20012 and 2014. Currently supervising 8 PhD candidates.

Five recent publications:

Susan Legêne, 'Een brief uit 1948. Terugblik op het antikoloniaal protest van Lucebert' in Frans Grijzenhout en Peter Raedts (red.), *Deze lange eeuw. Metamorfosen van het vaderland 1780-1950*. Opstellen voor Niek van Sas. Amsterdam (Bert Bakker) 2015: 221-235.

Susan Legêne, Mallaby's car. Colonial subjects, imperial actors, and the representation of human suffering in postcolonial exhibitions. *Open Arts Journal*, 2014(3), 97-111. [dx.doi.org/10.5456/issn.2050-3679/2014s16sl](https://doi.org/10.5456/issn.2050-3679/2014s16sl)

Susan Legêne and Martijn Eickhoff, 'Postwar Europe and the colonial past in photographs', in Ann Rigney and Chiarra de Cesari (ed.), *Transnational Memory: Circulation, Articulation, Scales*. Berlin (De Gruyter) 2014: 287-311.

Sarah van Walsum, Guno Jones and Susan Legêne, 'Belonging and membership. Postcolonial legacies of colonial family law in Dutch immigration policies' in Marlou Schrover and Deirde M. Moloney (eds.), *Gender, Migration and Categorisation. Making Distinctions between Migrants in Western Countries, 1945-2010*. Amsterdam (Amsterdam University Press) 2013, p. 149-173 (IMISCOE Research Series).

Susan Legêne, *Spiegelreflex. Culturele sporen van de koloniale ervaring*. Amsterdam (Bert Bakker) 2010.

John Nerbonne (1951-), Professor of Information Science, Groningen, with research foci on computational linguistics, language variation, and digital humanities. See <http://www.let.rug.nl/nerbonne/> for details, including publications from last 20 years.

Important recognitions: Member, Royal Netherlands Academy of Arts & Sciences (KNAW, since 9/2005); Honorarprofessor, Philologische Fakultät, Freiburg (1/14); President, European Association for Digital Humanities, 2012-2014; Senior Fellow, Freiburg Institute of Advanced Studies, 2012-2013; Humboldt Forschungspreis, 4/2013; American Dialect Society Chair, LSA Linguistic Institute, MIT, 2005; President, Association for Computational Linguistics (ACL), 2002; Parelsubsidie, University of Groningen, 2005; Session organizer, Visualizing Verbal Culture, AAAS, San Jose, Feb. 2015. Visting posts or professorships in Stanford, Stuttgart, MIT, Tübingen, Freiburg, Musée de l'Homme (Paris), Nippon Telephone & Telegraph (Yokosuka). Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw.

Supervision and Organization. Supervisor of 40 Ph.D. degrees awarded. For complete list see <http://www.let.rug.nl/nerbonne/projects.html>. Frequent supervisor of postdoc projects (B.Bos, A.Kathol, D.Kolliakou, R.Malouf, M.-J. Nederhof, R.Nieuweboer, M.Osborne, J.Hammerton, W.Heeringa, P.Osenova, S.Zinger, S.Kürschner, M.Wieling)

Director, Center for Language and Cognition, Groningen, (100 researchers), 1999-2012; Chair, Alfa-informatica (10-member dept.), 1993-2012, rated excellent in quality, productivity, societal relevance, and vitality – in 2005; Chair, English, Groningen, 2006-2010; Chair, Steering Comm., Alliance of Digital Humanities Organizations, (2014-15.).

Chair, Scientific Committee, Meertens Institute, Amsterdam; Chair, CLARIN-NL steering committee. Member of boards: Institut für deutsche Sprache (2008-pres.), Advisory board, Leibniz Wissenschaftscampus Empirical Linguistics and Computational Language Modeling (wisscamp.de/de); Stichting voor Taal- en Spraaktechnologie, STEVIN (2008-2013);

Publications: 65 journal articles; 2 books; 5 edited volumes (plus 2 under contract); 8 special journal issues edited; 9 handbook chapters (two more under contract); 52 papers in refereed conference proceedings, 31 book chapters, 8 book reviews. h-index=32 (Google Scholar). Total citations= 3117 (Google Scholar). Founder and co-editor in chief of open access book series Language Variation (Language Science Press), member of numerous editorial boards of journals and book series, now and in the past. Referee for dozens of journals, conference proceedings, other publications. Core Publications:

- Wilbert Heeringa and John Nerbonne. (2002) Dialect Areas and Dialect Continua. *Language Variation and Change* 13: 375-398.
- John Nerbonne. Data-Driven Dialectology. (2009) *Language and Linguistics Compass* 3(1): 175-198. DOI: 10.1111/j.1749-818x.2008.00114.x
- John Nerbonne. Measuring the Diffusion of Linguistic Change. (2010) *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 365, 12 Dec. 2010: 3821–3828. DOI: 10.1098/rstb.2010.0048.
- Wybo Wiersma, John Nerbonne, and Timo Lauttamus. (2011) Automatically Extracting Typical Syntactic Differences from Corpora. *Literary and Linguistic Computing* 26(1): 107-124. doi:10.1093/lc/fqq017. Online Oct. 11, 2010.
- Martijn Wieling, Simonetta Montemagni, John Nerbonne and R. Harald Baayen. (2014) Lexical Differences between Tuscan Dialects and Standard Italian: A Sociolinguistic Analysis using Generalized Additive Mixed Modeling. *Language* 90(3): 669-692.

Bijlage 2: Bezoekprogramma

Programma voor de *site visit* behorend bij de wetenschappelijke evaluatie van de Fryske Akademy van zondagavond 15 tot en met dinsdag 17 november 2015

zondag 15 november 2015

14.00 – 18.00 uur aankomst en inchecken in het Eden Oranje Hotel te Leeuwarden
18.30 – 21.00 uur besloten dinervergadering in het Eden Oranje Hotel te Leeuwarden

maandag 16 november 2015

ontvangst

09.00 – 09.20 uur ontvangst door het Management Team aan de Doelestraat 2-4
09.20 – 09.30 uur transitie naar De Hofkamer
09.30 – 10.00 uur directeur-bestuurder dr. Hanno Brand

bedrijfsvoering

10.00 – 10.45 uur directeur-bestuurder dr. Hanno Brand, hoofd Algemene Zaken
drs. Jos Tjalsma en P&O-adviseur Cobi Vogelzang

10.45 – 11.00 uur koffiepauze en besloten reflectie

wetenschapsagenda

11.00 – 12.00 uur de wetenschappelijke leden van het Management Team

12.00 – 13.15 uur lunchpauze en besloten reflectie

stake holder

13.15 – 13.45 uur dhr. Johannes Kramer, Gedeputeerde Provincie Fryslân

eindgebruikers

13.45 – 14.15 uur drs. Tsjerk Bottema, sr. beleidsadviseur, en Harmen Akerboom, beleids-medewerker taal, media en letteren, Provincie Fryslân; eindgebruikers van onderzoeksresultaten van onder andere Taalweb, Boppeslach, Taalsurvey en het regionaal dossier Fries
14.15 – 14.45 uur prof. dr. Frank Keeverling Buisman, Stichting Werkgroep Kadastrale Atlas Gelderlanden, en prof.dr. Henny Groenendijk, provinciaal archeoloog van de provincie Groningen; eindgebruikers van HisGIS

promovendi

14.45 – 15.30 uur FA-promovendi

stake holder

15.30 – 16.00 uur dr. Geart Benedictus en mr. Ernest de Lange, respectievelijk voorzitter en lid van de Maatschappelijke Adviesraad

projectverwerving en pr

16.00 – 16.30 uur prof.dr. Hans Cools, drs. Cor van der Meer, Marit Bijlsma MA en Mettje de Vries

eindgebruikers

16.30 – 17.00 uur dr. Alex Riemersma, Lector Fries en Meertaligheid in Onderwijs en Opvoeding aan Noordelijke Hogeschool Leeuwarden en Stenden Hogeschool, en dr. Babs Gezelle Meerburg, docent Bachelor en Master-opleiding tot leraar Frysk aan NHL Hogeschool Leeuwarden/Groningen, over samenwerking m.b.t. sociolinguïstiek; eindgebruikers onderzoeks-resultaten Boppeslach

inloopspreekuur

17.00 – 17.30 uur *namen van de medewerkers die van deze gelegenheid gebruik willen maken, zullen op vrijdag 13 november aan de commissie worden voorgelegd.*

rondleiding

17.30 – 18.15 uur rondleiding door de Fryske Akademy en posterpresentatie

afsluiting dag 1

18.15 – 19.00 uur besloten reflectie

19.00 – 21.30 uur besloten diner in Grand Café/Restaurant De Koperen Tuin

dinsdag 17 november 2015

projecten

09.00 – 09.30 uur edities historische teksten en Oudfries (prof.dr. Hans Cools, prof.dr. Hans Mol, dr. Han Nijdam, drs. Peter van der Meer)

09.30 – 10.00 uur Taalportaal (dr. Willem Visser, dr. Eric Hoekstra, dr. Siebren Dyk, Joke Weening MA)

10.00 – 10.30 uur Taalweb (dr. Willem Visser, drs. Pieter Duijff, drs. Hindrik Sijens)

10.30 – 11.00 uur koffiepauze en besloten reflectie

11.00 – 11.30 uur HisGIS (prof.dr. Hans Mol, drs.ing. Dennis Worst, ing. Johan Feikens)

11.30 – 12.00 uur Boppeslach (dr. Edwin Klinkenberg)

12.00 – 12.30 uur Mercator Europees Kenniscentrum voor Meertaligheid en Taalleren (drs. Cor van der Meer, dr. Hans Van de Velde, Lysbeth Jongbloed MA)

12.30 – 13.30 uur lunchpauze en besloten reflectie

stake holders

13.30 – 14.15 uur prof.dr.ir. Jacob Fokkema, voorzitter Raad van Toezicht, en
prof.dr. Anthonya Vissser, voorzitter Wetenschapscommissie

nabeschuwing

14.15 – 16.00 uur besloten reflectie en voorbereiding rapport

16.00 – 16.30 uur overleg met het Management Team van de Fryske Akademy

16.30 – 17.00 uur mondelinge presentatie van de voorlopige conclusies aan de
onderzoeksgemeenschap van de Fryske Akademy in It Aljemint

Bijlage 3: Kwantitatieve data

Tabel 1: Inkomsten en uitgaven van de Fryske Akademy tussen 2009 en 2014.

	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%	€	%
<i>Inkomsten</i>												
KNAW	1 667 100	38.79	1 607 400	37.13	1 603 700	37.23	1 596 600	37.37	1 589 500	38.89	1 482 900	40.71
Provincie	1 108 887	25.80	1 079 822	24.94	1 081 155	25.10	1 028 621	24.07	1 034 171	25.30	998 144	27.40
Onderzoekssubsidies		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00
Contract onderzoek	1 177 325	27.39	1 299 909	30.03	1 360 381	31.58	1 469 238	34.39	1 328 236	32.49	985 827	27.06
Overig	344 337	8.01	341 932	7.90	262 706	6.10	178 252	4.17	135 690	3.32	176 064	4.83
Totaal inkomsten	4 297 649	100.00	4 329 063	100.00	4 307 942	100.00	4 272 711	100.00	4 087 597	100.00	3 642 935	100.00
<i>Uitgaven</i>												
Personeel	3 013 506	76.09	3 160 255	75.63	3 389 257	80.84	3 150 480	74.76	3 003 243	75.03	2 729 961	79.57
Overig	946 790	23.91	1 018 328	24.37	803 529	19.16	1 063 716	25.24	999 422	24.97	700 940	20.43
Totaal uitgaven	3 960 296	100.00	4 178 583	100.00	4 192 786	100.00	4 214 196	100.00	4 002 665	100.00	3 430 901	100.00
subtotaal baten en lasten	337 353		150 480		115 156		58 515		84 932		212 034	
fin.baten en lasten	51 175		45 759		48 236		50 920		39 248		27 222	
Resultaat	388 528		196 239		163 392		109 435		124 180		239 256	

Tabel 2: Medewerkers Fryske Akademy op basis van formatie per ultimo jaar. Per jaar zijn het aantal medewerkers (N) en de FTE gegeven. De rij onderzoekscapaciteit is berekend conform de KNAW norm. De gastonderzoekers kunnen niet in FTE uitgedrukt worden.

	2009		2010		2011		2012		2013		2014	
	N	FTE	N	FTE	N	FTE	N	FTE	N	FTE	N	FTE
Wetenschappelijke staf, vast en tijdelijk	21	18.0	24	18.1	22	18.4	18	15.2	15	12.2	15	13.0
Post-docs	0	0.0	0	0	0	0	0	0	0	0.0	0	0
Promovendi	5	4.6	6	5.4	6	5.4	6	4.6	5	4.8	6	5.8
Totaal onderzoekers	26	22.6	30	23.5	28	23.8	24	19.8	20	17.0	21	18.8
Onderzoekscapaciteit		18.8		19.5		20.1		15.1		13.9		15.5
Ondersteunende staf	18	11.3	13	8.2	15	8.9	14	7.5	16	8.7	17	10.8
Totaal (onderzoekers + ondersteuners)	44	34.0	43	31.6	43	32.7	38	27.3	36	25.7	38	29.7
Gastonderzoekers	4		5		5		4		9		8	

Tabel 3a: Onderzoeksoutput Fryske Akademy 2009-2014: medewerkers en gastonderzoekers

Categorie	Type publicatie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Totaal
Wetenschappelijk	Tijdschriftartikelen gerefereerd	13	19	18	10	14	26	100
	Bijdragen in bundels en proceedings	22	31	22	32	34	22	163
	Recensies	9	12	10	8	3	8	50
	Dissertaties	1		1	1	2	1	6
	Monografieën	9	9	13	9	10	4	54
	Redactie bundels/tijdschriften	7	9	8	9	13	17	63
	Woordenboeken (gedrukt)	1		1		1		3
	Wetenschappelijke tekstedities	2		1	1	1	1	6
	Webportals		1				1	2
	Databases en webartikelen	4	1	3	1	16	7	32
	Organisatie congressen/sessies	25	30	25	20	21	20	141
	Wetenschappelijke lezingen	104	105	77	108	61	80	535
	Keynote lezingen	4	9	11	6	6	3	39
	Totaal	201	226	190	205	182	190	1194
Maatschappelijk	Vak- en publieksartikelen	46	38	37	42	42	65	270
	Boek (populariserend)		1	1	1			3
	Rapporten	7	16	6	11	9	7	56
	Publiekslezingen en debatten	66	79	56	35	43	30	309
	Media optredens (radio en tv)	4	1	4	2	1	26	38
	Totaal	123	135	104	91	95	128	676
Totaal		324	361	294	296	277	318	1870

Bijlage 4: Uitleg van de SEP-scores (Engelstalig)

<i>Category</i>	<i>Meaning</i>	<i>Research quality</i>	<i>Relevance to society</i>	<i>Viability</i>
1	World leading/excellent	The relevant research unit has been shown to be one of the few most influential research groups in the world in its particular field.	The relevant research unit is recognised for making an outstanding contribution to society.	The relevant research unit is excellently equipped for the future.
2	Very good	The relevant research unit conducts very good, internationally recognised research.	The relevant research unit is recognised for making a very good contribution to society.	The relevant research unit is very well equipped for the future.
3	Good	The relevant research unit conducts good research.	The relevant research unit is recognised for making a good contribution to society.	The relevant research unit makes responsible strategic decisions and is therefore well equipped for the future.
4	Unsatisfactory	The relevant research unit does not achieve satisfactory results in its field.	The relevant research unit does not make a satisfactory contribution to society.	The relevant research unit is not adequately equipped for the future.